

Netehnički rezime

Osnovna djelatnost poduzeća C.I.A.K. d.o.o. Sarajevo, Podružnica Jajce je prikupljanje, skladištenje i konačno zbrinjavanje opasnog i neopasnog otpada i obrada otpadnih olovnih akumulatora.

C.I.A.K. d.o.o. Sarajevo je član grupe CIAK Grupa d.d. Zagreb.

Raspolaže sa zatvorenim skladišnim prostorom, koje je namijenjeno za skladištenje opasnog otpada. Skladišni prostor zadovoljava uvjete o tehničko – tehnološkoj opremljenosti prostora koji se traži za skladištenje i postupanje s opasnim otpadom i nalazi se u Lučini, općina Jajce na zemljištu označenom kao k.č. broj: 22/83/6. Olovni akumulatori, drugi opasni i neopasni otpad se odlaže na otvorenom platou sa asfaltnom podlogom, djelomično natkrivenom na zemljištu označenom kao k.č. broj:17/25/8 i 17/25/9. Kapacitet skladišta je cca 15.000 t/god, od toga 6.000 t/god opasnog i 9.000 t/god ostalog otpada. Trenutno radi 20 uposlenika.

Svrha obrade otpadnih akumulatora je obnavljanje resursa i očuvanje energije odnosno ekološki i ekonomski motivi.

Stari akumulatori sa sulfatnom kiselinom su jedan od najraširenijih zagađivača u okolišu i ako su nepravilno odloženi ili odbačeni u okoliš, tada predstavlja realnu ekološku opasnost, kako po tlo tako i po vodu. Po procjenama na osnovu broja automobila i teških vozila i životnog vijeka akumulatora dolazi se do broja korištenih akumulatora u BiH cca 6.500 t/godinu.

Poduzeće C.I.A.K. d.o.o. Sarajevo je certificiralo sustav upravljanja kvalitetom i sustav upravljanja zaštitom okoliša sukladno ISO 9001:2015 i ISO 14001:2015.

Okolišna dozvola broj: UPI 05/2-23-11-41/14 MK važi do rujna 2024. godine te je usvojena odluka o pokretanju postupka za obnovu okolišne dozvole za Pogon za prikupljanje i skladištenje-privremeno zbrinjavanje opasnog i drugog otpada, obradu/reciklažu otpadnih akumulatora i tankvane za skladištenje otpadnih ulja.

Zbrinjavanje otpada započimamo prikupljanjem otpada na mjestu nastanka. Mjesta nastanka otpada su industrija, autoservisi, auto otpadi, razne institucija, mali obrta i drugih izvora.

Poduzeće C.I.A.K. d.o.o Sarajevo, Podružnica Jajce prikuplja otpad putem ugovora, otkupa i mreže sakupljača.

Proizvođači otpada dužni su: identificirati otpad, razdvojiti i skupiti u adekvatnu ambalažu.

Kod identifikacije otpada koristi se referentna lista otpada iz Pravilnika o kategorijama otpada sa listama („Sl. novine FBiH“ br. 09/05). Otpad razvrstan i skupljen u adekvatnu ambalažu sa propisanim dokumentima se prevozi do Pogona za prikupljanje i skladištenje opasnog i drugog otpada.

Za prikupljanje otpada koriste se posebni kontejneri, bačve, kanistri, kante i druga ambalaža, koja mora izdržati opterećenja svakodnevne upotrebe i umjerene uvjete skladištenja i koja sprječava da otpad dođe u kontakt sa okolinom. Potrebno je uzeti i vrstu prijevoznog sredstva kod planiranja ambalaže za otpad. Ambalaža u kojoj se prikuplja opasni otpad mora biti sigurna, dobro zatvorena i obilježena naljepnicama koje su izrađene od materijala koji ne reagira na opasni otpad. Posude u kojima se prikuplja otpad i u kojima će se transportirati do lokacije operatora C.I.A.K. d.o.o. Sarajevo, Podružnica Jajce, a posjeduje jednu od sljedećih svojstava: eksplozivan, oksidirajući, veoma zapaljiv, nadražujući, štetan, toksičan, kancerogen, toksičan za reprodukciju, korozivan, mutageni, ekotoksičan, moraju se označiti nazivima opasnih supstanci koje prvenstveno čine otpad opasnim, kao i odgovarajućim međunaradno priznatim simbolima i opisima opasnog otpada i standardnim frazama za obilježavanje rizika i sigurnosti (R i S fraze).

Prikupljanje i prijevoz otpada vrši se prema propisanim procedurama, sa osposobljenim uposlenicima i transportnim vozilima koja zadovoljavaju uvjete za prijevoz otpada.

Prijevoz opasnog otpada prati propisana dokumentacija. Uz svaku pošiljku opasnog otpada ide i Transportna dokumentacija. Iz te dokumentacije vidljivo je tko je proizvođač otpada, vrsta i količina otpada, prijevoznik i ovlašteni operator za zbrinjavanje otpada.

Otpad se skladišti tako da ne da ne predstavlja nikakvu opasnost za zrak, vodu, tlo, ljude, biljke i životinjski svijet, da ne proizvode smetnje kroz buku i neugodne mirise da povratno ne utiče na okoliš.

Skladištenje odnosno privremeno zbrinjavanje počinje prijemom otpada pri čemu se obavlja uvid u popratnu dokumentaciju, kontrola ispravnosti ambalaže, vaganje otpada, označavanje ambalaže otpada, evidentiranje i skladištenje.

Skladišti se samo onoliko otpada koji se može sigurno nadzirati.

Pripremljeni opasni otpad se odvozi uz dozvole na recikliranje ili spaljivanje u Republiku Sloveniju, Hrvatsku, Sjevernu Makedoniju, Austriju i Njemačku.

Prijevoz je standardiziran uz propisnu dokumentaciju po načelima Baselske konvencije (Obavijest, Dokument o kretanju, Dozvole zemalja provoza i Dozvole izvoza i uvoza otpada) i vrši se prema uvjetima ADR-a.

Pripremljeni neopasni otpad se predaje na reciklažu poduzećima u BiH ili se izvozi u Republiku Sloveniju.

U Pogonu C.I.A.K. d.o.o. Sarajevo, Podružnica Jajce vodi se evidencija o količini i vrsti otpada koji se predaje ovlaštenim poduzećima na konačno zbrinjavanje.

Obradom olovnih akumulatora dio prerađeni materijala se koristi za proizvodnju novih proizvoda, dok se otpadni materijali poslije dopunskog tretmana upotrebljavaju u građevinarstvu i u drugim industrijama.

U toku prikupljanja i skladištenja opasnog i neopasnog otpada ne nastaju tehnološke otpadne vode. Površinsko-oborinske vode su riješene sustavom prikupljanja i tretiranja u separatoru ulja i masti. Vode pročišćene ispuštaju se u recipient.

Poduzimaju se sve mjere u cilju sprječavanja emisija tokom postupanja s otpadom. Postupa se po Planu praćenja stanja okoliša za monitoring voda, tla i buke.